

Undervisning i livreddende førstehjælp i folkeskolen

Genoplivning af en person med hjertestop nytter. For hvert minut uden der forsøges genoplivning falder overlevelsen med 10 %. Hurtig og korrekt hjerte-lunge-redning og eventuel brug af hjertestarter vil kunne få op mod 3 ud af 4 med hjertestop til at overleve. Det er veldokumenteret, at børn kan lære genoplivning og førstehjælp.

Undervisning i førstehjælp, herunder livreddende førstehjælp, har siden 2005 været en obligatorisk del af det timeløse fag Færdselslære i folkeskolen. For så vidt angår livreddende førstehjælp følger det af bekendtgørelse om slut- og trinmål, at der skal undervises i livreddende førstehjælp i folkeskolens 7. til 9. klasser¹. Mindre end halvdelen (48 procent) af landets folkeskoler giver undervisning i livreddende førstehjælp. Det viser en stor gallupundersøgelse af førstehjælpsundervisning i folkeskolen, som Hjerteforeningen har gennemført i efteråret 2012. Det er samme andel som en tilsvarende undersøgelse fra 2010 (46 %).

Der kan reddes flere liv i Danmark

Den manglende undervisning i livreddende førstehjælp er et stort problem. Hvert år rammes ca. 3.500 mennesker i Danmark af hjertestop uden for landets hospitaler², hvoraf 10 procent overlever³. Det svarer til, at 10 mennesker om dagen rammes af hjertestop uden for hospital og kun 1 overlever. Det kan gøres bedre med en indsats i befolkningen. I Norge, hvor førstehjælp har været obligatorisk i folkeskoler siden 1950'erne, er chancen for at overleve et hjertestop tre gange så høj som i Danmark⁴. Norge har formået at gøre førstehjælp til en del af hverdagslivet, og det er naturligt, at man som nordmand handler, når man møder en borger i nød. Førstehjælp er skrevet ind i læreplanerne, og der er opstillet kompetencemål. Faget er knyttet op på faget idrætsaktivitet, således at man sikrer en faglærer med emnet som ansvarsområde⁵.

30 dages overlevelsen er ca. fire gange større hos patienter, der får livreddende førstehjælp, inden ambulance ankomst⁶ hvorfor det er af altafgørende betydning, at der handles, når man ser en dansker falde om med hjertestop. I Danmark er det kun 30 procent af de patienter, som rammes af hjertestop uden for hospital, som får livreddende førstehjælp inden ankomst af ambulance⁷. Mere end 70 procent (73 procent) får livreddende førstehjælp i Stavanger området i Norge⁸.

Hvad er der behov for?

Det er som nævnt allerede i dag obligatorisk, at der undervises i livreddende førstehjælp i folkeskolens ældste klasser, men det sker ikke. Dette skyldes formentlig, at der er tale om et timeløst fag, som ingen specifik faglærer føler sig kompetent til at undervise i eller føler et ansvar for, samt at der ikke findes standardiserede undervisningsmaterialer. Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden foreslår derfor, at livreddende førstehjælp integreres i undervisningen som et timefast fag fra 7. klasse og gerne f.eks. i forbindelse med idræt, som i Norge. Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden er beviste om de udfordringer, som skolerne oplever med stramme budgetter. TrygFonden hjertestart i skolen er et undervisningsmateriale – der ikke kræver forudgående kendskab for underviseren – og som stilles gratis til rådighed til disse klassetrin ved bestilling på www.hjertestarter.dk Således vil der i forslaget ikke være en særlig økonomisk udgift for skolerne, idet undervisningen kan gennemføres på en time. Undervisningsmaterialet udleveres på mødet.

Dansk Råd for Genoplivning og TrygFonden håber, at Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg vil være med til at sikre, at der i forbindelse med den igangværende reform af folkeskolen afsættes én times undervisning til livreddende førstehjælp én gang om året fra 7. til 9. klasse, således at Danmark kan få de samme tal for overlevelse af et hjertestop udenfor hospital som Norge.

¹ Bekendtgørelse om formål, trin- og slutmål for folkeskolens fag og emner BEK nr 748 af 13/07/2009

² Hjertestart i Danmark – status og udviklingsmuligheder i et MTV-perspektiv s. 20, MTV-enheden, Århus Universitetshospital og Hjerteforeningen 2008.

³ Tal bygger på data fra Dansk hjertestopregister og Akutlægebilen Region Hovedstaden 2001-2010, Gentofte Hospital 2011

⁴ Lindner TW, et al. Good outcome in every fourth resuscitation attempt is achievable – An Utstein template report from the Stavanger region. Resuscitation 2011.06.016

⁵ http://www.udir.no/k106/KRO1-03/Kompetansemaal/?tbn=7%2bKompetansemaal_etter_7_aarssteget

⁶ Hjertestop uden for hospital i Danmark – geografi, demografi og overlevelse, juli 2011

⁷ Hjertestop uden for hospital i Danmark – geografi, demografi og overlevelse, juli 2011

⁸ Lindner TW, et al. Good outcome in every fourth resuscitation attempt is achievable – An Utstein template report from the Stavanger region. Resuscitation 2011.06.016